

TANMESE A SZERZŐI JOGOKRÓL, AZ ETIKUS TERVEZŐI MAGATARTÁSRÓL ÉS A SZAKMAI KAMARÁK SZEREPÉRŐL

Makovecz Pál | a Makovecz Imre Alapítvány elnöke

A történetek bonyodalmasak és hosszúak, ezért sok részletet kénytelen leszek elhagyni annak reményében, hogy emészthető terjedelmű legyen a tanmese.

Egyszer egy jó szándékú ember megkereste Makovecz Imrét, hogy szép emlékü felmenőinek emléket állítandó tervezze neki egy kápolnát, amit Boldog Buzádról neveznének el. A tervezésről szerződés is született, a tervek elkészültek, és a megrendelő kiegyenlítettte számláját.

A kápolna nem épült fel, ezért jóval később ez az úr felkeresett egy várost, hogy közös vállalkozásként megépíthetnék ezt a templomcskát. Kerestek ehhez egy festői helyszínt egy közeli falu határában, találtak a kápolnának új funkciót, hogy sikeresebben pályázhassanak vele (így lett a kápolnából kilátó és borkóstoló), majd megbíztak egy építész a tervek új funkcióhoz szükséges átdolgozására.

Az örökösök és a Makovecz Imre Alapítvány szinte véletlenül értesült a történetekről. Látna az elkészült terveket és a kivitelezés „korszerű” anyaghasználati koncepcióját, azonnal felszólította az összes érintettet az építkezés felfüggesztésére. Egyben felajánlotta segítségét abban, hogy olyan átdolgozás születzen, amely minél kevesebb nem várt költséget okoz a beruházónak, és eléggé eltér az eredeti tervektől ahhoz, hogy Makovecz Imrével később ne lehessen összefüggésbe hozni az eredetihez képest eltorzult épületet. A megszólítottak levegőnek nézték Makovecz Imre örököszeit, és hónapokig nem válaszoltak a levélre. (Mint utóbb kiderült, eközben az érintettek gőzerővel dolgoztak egy újabb változat tervezésén, és a dokumentumokból gondosan eltüntettek minden, Makovecz Imrere utaló nyomot.)

Az Alapítvány ekkor a területileg illetékes Kamarához fordult, hogy a történetek etikai tartalmát megvizsgálja. A Kamara elutasította a beadványt, mondván: a szerzői jogi kérdések vizsgálata a polgári peres bíróság dolga. Igaz, hogy nem jogi, hanem etikai kérdéssel fordultunk hozzájuk, de akkor is így döntöttek. A beadványt mégis lett némi haszna, bár ezt a mesélő csak rosszindulatúan feltételezheti. Hiszen – bár a területi Kamara és az érintett Építésziroda azonos címen található

–, az nyilván egészen véletlen, hogy a Kamarának írt levelet követően a korábban megszólított minden érintett (önkormányzatok, építész és magánszemély) közös levélben váratlanul válaszolt a hónapokkal korábban kapott levélre. Ebben arról tájékoztatták az Alapítványt, hogy az a terv nem is az a terv, és ők különben is már egy egészen másik házat építenek, amelynek semmi köze Makovecz Imre tervéhez.

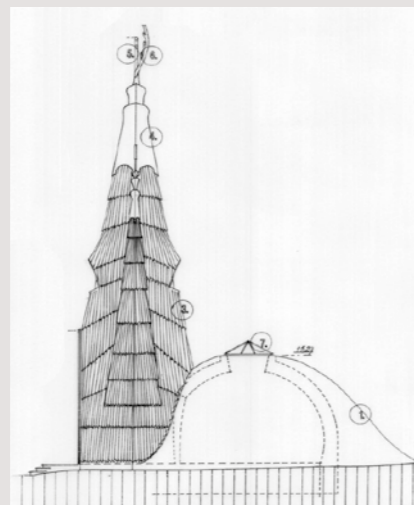
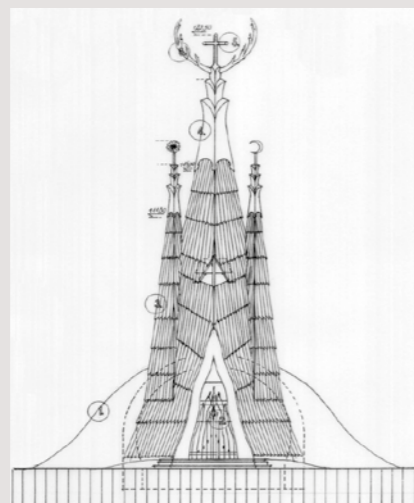
Mindenki döntse el maga, mi történhetett. Íme, a dicstelen átalakulás kápolnából „borozóvá”.

Megindítottuk a peres eljárást, amely évekig elhúzódott. Az Alapítvány azonban elköve-

tett egy hibát. Látna az érintett falu mélyszegénységét, a keresetben a falutól nem vártunk sérelemdíjat, csak a szálakat mozgató várostól. A város erre építette a per során stratégiáját: minden felelősség a falué, nekik ehhez az egészhez semmi közük. Hagyjuk a részleteket, a per a Kúrián dőlt el: a család (és az Alapítvány) megnyerte a pert az építéssel, irodájával, a magánszeméllyel, és a várossal szemben egyaránt.

Jöjjön hát a Kamara és az etikai szempontok, ha végre sorra kerülhetnek a jogi kérdések tisztázását követően! Mikszáth országában ez nem ilyen egyszerű. A naiv Alapítvány hiába adta be ismét panaszát a területi Etikai Bizottsághoz, még további köröket kellett futnia, míg végre egy látszat-

▼ Makovecz Imre eredeti terve

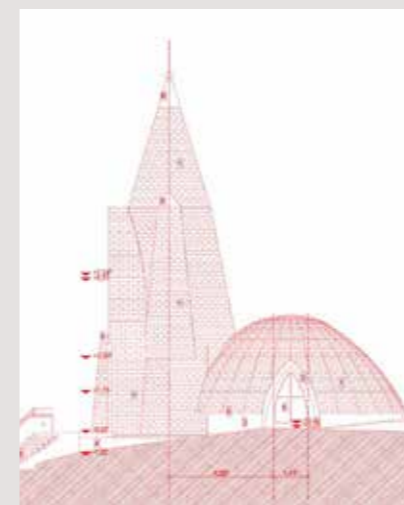
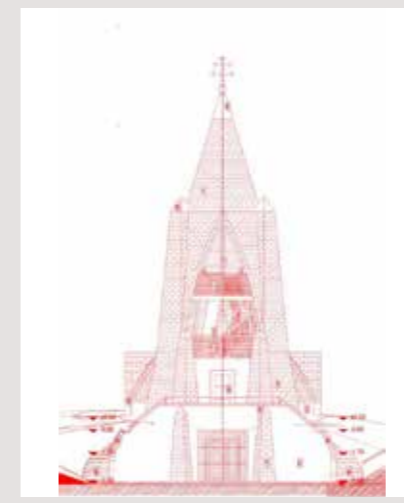
▼ Az első változat

eljárás keretében kibökték: ez az ügy már elévült. Bravó! Eljárásuk minden elemében törvényes, csak éppen velejéig romlott. Annál mélyebbre már nem is juthat egy etikai testület, hogy saját maga etikátlannal jár el. Hiszen milyen lenne, ha nem etikátlan az olyan eljárás, amelyben egy laikus partnert hiányos információkkal lát el látszólag szakszerű tájékoztatás során egy „hatóság”?

Makovecz Imre az építész- és egyéb szakmai kamarák létrejöttét mindig rendkívüli fontosságúnak tekintette. Sokszor és szívesen beszélt arról, hogy milyen lényeges szerepe lenne egy erős kamarának a szakmák önirányító, önrendelkező tevékenysége terén, amely nem elsősorban az önérdék képviselője formájában lényeges, hanem éppen abban, hogy olyan belső tartást adjon az egyes szakmák közösségének, amely a közvélemény számára is világos értékrendet, etikai normákat és szakmai színvonalat testesít meg. Ebben az érintett területi kamarában a Makovecz Imre által megfogalmazott jövőképek nem sikerült megfelelni.

▼ Az első változat átdolgozása „szuverén alkotássá”

HÍREK

Építőipari Nívódíjak 2022-ben

Az Építőipari Nívódíj pályázati felhívását 2022-ben huszonkettedik alkalommal hirdette meg az Építőipari Mesterdíj Alapítvány kuratóriuma (ÉMA). A beérkezett 34 pályaműből 14-nek ítélte oda nívódíjat a bírálóbizottság. Középület / szakrális kategóriában díjat nyert a **Hetedhét Építész Kft.** munkája, a Budapest-belvárosi Nagybaldogasszony Főplébánia Templom rekonstrukciója. A **TRISKELL Építettervező Kft.** épülete, a budakalászi „Patakpart” Általános Iskola elismerő oklevelet nyert Középület / oktatás kategóriában. Gratulálunk a díjazottnak!

Megalakult az MMA első regionális munkacsoportja

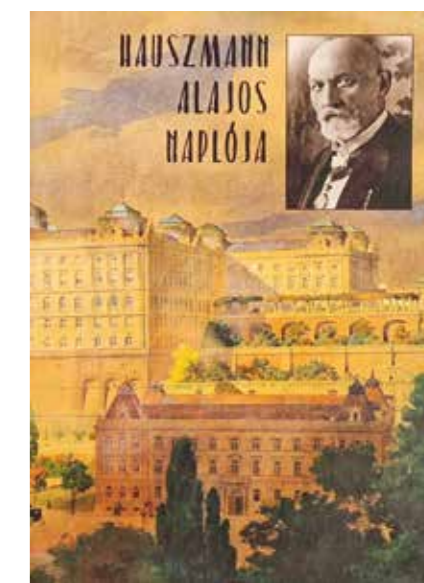
A Magyar Művészeti Akadémia 2022. őszi közgyűlése regionális munkacsoportok létrehozása mellett döntött, melyek célja a köztisztület szerepvállalása, helyi szintű kapcsolatépítése a hazai és külföldi magyar lakta területeken. Az MMA első regionális munkacsoportja Győrben alakult meg 2022. decemberében, **Hefter László** üvegművész vezetésével. A közeli jövőben további munkacsoportok kezdik meg működésüket Debrecenben, Kecskeméten, Miskolcon, Pécsen, Szegeden és Veszprémben.

Megjelent Hauszmann Alajos naplójának második kiadása

Hauszmann Alajos naplója első alkalommal 1997-ben jelent meg, dr. Seidl Ambrus, Hauszmann dédunokájának szerkesztésében. A 2022-es, második kiadást a korábbihoz képest teljesebb szöveggel, további írásokkal és gazdagabb képanyaggal állította össze a Magyar Művészeti Akadémia Kiadója a Hauszmann Alapítvánnyal és a Seidl családdal közreműködve. A kötet Hauszmann Alajos (1847–1926) két borkötéses naplójának, mű- és díjgyűjteményének, egy utazási leírá-

ának és vadászati visszaemlékezésének magyarázó lábjegyzetekkel kiegészített szövegét tartalmazza. A kötetről bővebb ismertető az orszagepito.net-en olvasható.

Szerkesztették: Karácsony Rita, Kelecsényi Kristóf, Székely Márton
Kiadó: MMA Kiadó, 2022

Kossuth-díj, Mezei Gábor

Kossuth-díjat kapott március 15. alkalmából **Mezei Gábor** Munkácsy Mihály-díjas belsőépítész, bútortervező, érdemes művész, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja, Makovecz Imre belső tereinek társalkotója.

„A magyar kultúra kincse, értékhordozója és lelkiismerete. (...) Bútorait mintha a legszélsebésebb európai szurrealista és Rejtő Jenő együtt tervezték volna (...). A mindennapi használat eszközeibe (...) a mindennapi életen túlmutató éleslátást és keserű humort sűrít” – írta róla Makovecz Imre.

Korábbi lapszámunkban megjelent Mezei Gáborral készült interjúkat a www.orszagepito.net felületünkön teljes terjedelmében elérhetővé tettük! Gratulálunk a díjazottnak!